

Γιατί φτιάχνουμε τη Βασιλόπιττα; (Αρχιμ. Δημήτριος Καββαδίας)

[/ Πεμπτούσια](#)

Ως γνωστόν ο Άγιος Βασίλειος κατά βούλησιν του Θεού που φανερώθηκε στον προκάτοχό του Ευσέβιο δι' Αγγέλου και με τη σύμφωνη γνώμη του λαού του Θεού, εψηφίσθη υπό των επισκόπων της περιφέρειας του και κατεστάθη Αρχιεπίσκοπος Καισαρείας της Καππαδοκίας, ποιμάνας θεαρέστως τα λογικά της ποιμνης του πρόβατα, αναδειχθείς διά του κηρυκτικού, συγγραφικού, φιλανθρωπικού και ιεραποστολικού έργου του Πατήρ και Διδάσκαλος της Εκκλησίας μας, επονομασθείς Μέγας.

[m_basileios1](#)

Συνέβη λοιπόν επί των ημερών της Αρχιεπισκοπείας του να τον επισκεφθή ο παλαιός συμμαθητής από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και φίλος του αυτοκράτωρ Ιουλιανός ο Παραβάτης ο οποίος κατ' εκείνον τον καιρόν εξεστράτευε εναντίον της Περσίας. Ο Άγιος θεώρησε καλό να τον υποδεχθή ως μέγιστον άρχοντα στην είσοδο της πόλεως. Μη έχοντας τίποτε άλλο να προσφέρη στον φιλάργυρο και φιλοκτήμονα Βασιλέα του προσέφερε τρεις άρτους κριθαρένιους από εκείνους πού έτρωγε και ο ίδιος. Ο βασιλιάς γέλασε και διέταξε τους στρατιώτες του να κόψουν άχυρα από τον αγρό και να τα δώσουν στον Δεσπότην.

Ο Άγιος συναισθανόμενος την προσβολή πού έγινε στο αξίωμά του απάντησε ταπεινά ότι ο καθένας προσφέρει από εκείνο που τρώγει. Ο θυμωμένος και εξοργισμένος βασιλεύς υποσχέθηκε ότι μετά την μάχη στην Περσία, έμελλε να επιστρέψη διά να τιμωρήση τον Δεσπότην, να αιχμαλωτίση τους κατοίκους και να κατακάψη την πόλη.

Αμέσως ο Άγιος επιδόθηκε σε εκτενή προσευχή και διέταξε τους Χριστιανούς της επαρχίας του να μαζέψουν το χρυσό και τα τιμαλφή από τα σπίτια τους και να περιμένουν την επάνοδο του βασιλέως. Μόλις μάλιστα θα άκουγαν ότι ο βασιλεύς εισέρχεται στην πόλη θα έρριπταν το χρυσό ενώπιον του φιλαργύρου ηγεμόνος για να εξευμενίσουν το θυμό του και να γλυτώσουν τις ζωές τους.

Εκείνοι υπήκουσαν στον Άγιο και συνεκέντρωσαν στην Επισκοπή όλα τα τιμαλφή τους για να φυλαχθούν μέχρι να γυρίσει ο βασιλεύς από τον πόλεμο. Όταν ακούστηκε πως ο βασιλεύς γυρίζει, ο Άγιος συνεκέντρωσε όλους τους χριστιανούς και τους διέταξε να νηστεύσουν επί τριήμερον.

Κατόπιν όλοι μαζί με επικεφαλής τον Άγιον ανέβηκαν στο όρος της περιφέρειας της Καισαρείας που ονομάζεται Δίδυμον (επειδή έχει δύο κορυφές) και επί του οποίου ευρίσκετο εκτισμένος ο ναός της Παναγίας. Εκεί επεδόθησαν όλοι σε εκτενή μετά δακρύων προσευχή.

[basilopota2](#)

Image not found or type unknown

Τότε ξαφνικά ο Άγιος είδε την Δέσποινα του Κόσμου καθισμένη σε ολόχρυσο θρόνο, περιτριγυρισμένη από πλήθος Αγίων Αγγέλων. Την ακούσε μάλιστα να λέγει στους Αγγέλους επιτακτικά τα εξής: «Καλέσατέ μου τον Μερκούριον, όπως μεταβή και

φονεύση τον εχθρόν του Υιού μου Ιουλιανόν». Εφάνηκε δε εις τον Άγιον ότι ήλθε ο Μεγαλομάρτυς Μερκούριος ενδεδυμένος με τη στρατιωτική του στολή και ζωσμένος με τα όπλα του, και αφού πήρε εντολήν από την Παναγία, έφυγε βιαστικός.

Μόλις συνήλθε ο Άγιος από την θεσπέσια εκείνη οπτασίαν, κατέβηκε με συνοδεία κληρικών στην πόλη για να προσκυνήσουν στο ναό του Αγίου Μερκούριου όπου ήταν εκτισμένος εκεί και να προσκυνήσουν το τίμιον λειψανόν του. Εκεί είχε μαρτυρήσει ο Άγιος Μερκούριος προ ετών εκατό και επί της βασιλείας των Βαλεριανού και Βαλέριου. Πάνω στον τόπο του μαρτυρίου του κτίστηκε ιερός ναός στον όποιο εφυλάσσετο το λείψανόν και η στρατιωτική του εξάρτησις, τιμώμενα υπό των χριστιανών. Ο Άγιος καθώς μπήκε να προσκυνήση, διεπίστωσε ότι ή λάρνακα του Αγίου Μερκούριου ήταν αδειανή και ότι έλειπαν και τα όπλα του. Τότε και μόνον εννόησε την αλήθειαν του οράματος και εδόξασε τον Θεόν, τον ενδοξαζόμενον εν τοις Αγίοις αυτού. Δεν άργησε να φθάση και η είδησις από το μέτωπο, ότι δηλαδή κατ' εκείνη τη νύχτα φονεύθηκε ο ασεβής βασιλεύς.

Τότε ο Άγιος έσπευσε στο βουνό να ανακοινώση τα συμβάντα και έδωσε εντολή να κατέβουν από το βουνό άφοβα στην πόλη για να παραλάβουν τα χρήματα και τιμαλφή που είχαν προσφέρει. Όμως Αρνήθηκαν να πάρουν πίσω ότι είχαν προσφέρει ως λύτρον για τη ζωή τους και ζητούσαν επίμονα από τον Άγιο Βασίλειο να τα διαθέση όπως εκείνος νόμιζε. Ο Άγιος αφού σκέφθηκε καλά, ώρισε να πάρη ο καθένας πίσω το 1/3 από ό,τι είχε δώσει και με τα υπόλοιπα να κτισθούν πτωχοκομεία, ορφανοτροφεία, ξενοδοχεία, νοσοκομεία και γηροκομεία για να ανακουφίζωνται οι πάσχοντες.

Πως και σε ποιόν όμως θα εμοιράζοντο ότι είχαν προσφέρει; Έδωσε εντολή ο Άγιος να ζυμώσουν ψωμιά οι διάκονοι της Επισκοπής και μέσα να βάλουν ό,τι ο Άγιος έπιανε με το χέρι του.

Μετά τη λειτουργία της Κυριακής, ο Άγιος μοίρασε τα ψωμιά και όλοι μαζί με την ευλογία του Αγίου έπαιρναν χαρά καθώς διεπίστωναν ότι τα ψωμιά είχαν και ένα πολύτιμο περιεχόμενο, αντίδωρο της δικής τους προσφοράς για την αγάπη του Χριστού...

Image not found or type unknown

Ευχή εις βασιλόπιτταν

Κύριε ο Θεός ημών, δημιουργέ του κόσμου χορηγέ της ζωής και θησαυρέ των αγαθών ευλόγησον τον άρτον τούτον, τον οποίον οι δούλοι σου προητοίμασαν και προέθηκαν εις τιμήν και μνήμην του εν αγίοις πατρός ημών Βασιλείου αρχιεπισκόπου Καισαρείας της Καππαδοκίας ουρανοφάντορος του Μεγάλου. Αγίασον τους μεταλαμβάνοντας εξ αυτού και χάρισαι αυτοίς υγείαν ψυχής και σώματος. Κατεύθυνον προς το συμφέρον και ευάρεστον τα έργα των χειρών αυτών. Πλήθυνον εν αγαθοίς την ζωήν αυτών. Παράσχου δέ αυτοίς και παντί τω κόσμω το αρχόμενον έτος σωτήριον και ειρηνικόν, πρεσβείαις της Υπεραγίας Θεοτόκου, του εν αγίοις πατρός ημών Βασιλείου του Μεγάλου και πάντων των αγίων σου.

Ευχολόγιον Α, έκδ. Ι. Μονής Σίμωνος Πέτρας,

Άγιον Όρος 2001, σελ. 237.

Πηγή: Ιερομονάχου Δημητρίου Καββαδία, «Ως γλυκέατω λάρυγγί μου!...»
(Μοναστηριακή Ζαχαροπλαστική και όχι μόνον!...), Β' Έκδοσις βελτιωμένη και
επηυξημένη, Αθήναι